

Mn § 77

Dnr 2025-591

229

Remiss av Energi-
marknadsinspektionens
rapport Ei R202510
Vätgas i systemet – en
gasmarknad i omställning

I juni 2024 antogs EU:s lagstiftningspaket för gas. Paketet kompletterar Ren energi-paketet från 2019 och avser på liknande sätt att stärka kundernas ställning på gasmarknaden, harmonisera gasmarknaden inom unionen och sist, men inte minst, skapa en helt ny reglerad marknad för vätgas. Gaspaketet innehåller ett nytt direktiv, Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1788 av den 13 juni 2024 om gemensamma regler för de inre marknaderna för förnybar gas, naturgas och vätgas, om ändring av direktiv (EU) 2023/1791 och om upphävande av direktiv 2009/73/EG och en ny förordning (EU) 2024/1789 om de inre marknaderna för förnybar gas, naturgas och vätgas. Vidare innehåller paketet ändring i förordningen om försörjningstrygghet för gassektorn och förordning (EU) 2024/1787 av den 13 juni 2024 om minskade metanutsläpp inom energisektorn och om ändring av förordning (EU) 2019/942.

Regeringen gav den 14 december 2023 Ei uppdraget att bedöma vilka åtgärder som krävs för att genomföra Europaparlamentets och rådets nya direktiv om gemensamma regler på de inre marknaderna för förnybar gas, naturgas och vätgas, som ersätter nuvarande direktiv 2009/73/EG av den 13 juli 2009 om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas. I uppdraget ingår även att bedöma vilka åtgärder som krävs som en följd av Europaparlamentets och rådets nya förordning om de inre marknaderna för förnybar gas, naturgas och vätgas som ersätter nuvarande förordning (EG) nr 715/2009 av den 13 juli 2009 om villkor för tillträde till naturgasöverföringsnäten samt revideringen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1938 av den 25 oktober 2017 om åtgärder för att säkerställa försörjningstryggheten för gas. Energimarknadsinspektionen ska lämna nödvändiga författningsförslag i de delar där genomförandet kräver bestämmelser i lag eller förordning. Regeringsuppdraget omfattar en fullständig genomgång av gällande nationell rätt som omfattas av direktiv och förordningar, men inte bestämmelser i artiklar som har förlängd genomförandetid.

Nya bestämmelser i gasmarknadsdirektivet

Gasmarknadsdirektivet innehåller bestämmelser om kunder, gasleverantörer samt operatörer avledningar, lagringsanläggningar och förgasningsanläggningar. Bestämmelserna syftar till att underlätta en ökad användning av förnybara och koldioxidsnåla gaser i energisystemet, möjliggöra en övergång från naturgas till

forts.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

forts Mn § 77

Dnr 2025-591

229

förnybar gas och göra det möjligt för dessa nya gaser att spela sin nödvändiga roll så att EU:s mål om klimatneutralitet 2050 uppnås. Kunderna ges möjlighet att göra förnybara och koldioxidsnåla val.

Bestämmelserna ger skyldigheter för gasleverantörer att ge kunderna tillräcklig information om sin energiförbrukning och energins ursprung samt effektiva verktyg för att kunna delta på marknaden. Flera bestämmelser som tidigare endast omfattade konsumenter gäller nu samtliga kunder. Bestämmelserna ger möjlighet för uppkomsten av en vätgasmarknad och utbyggnad av infrastruktur för vätgas.

Ei:s förslag

En ny gasmarknadslag och förordning: - En ny gasmarknadslag och gasmarknadsförordning ersätter naturgaslagen och naturgasförordningen. Lag och förordning föreslås träda i kraft den 1 augusti 2026.

- Lagen omfattar naturgas, biogas och vätgas.

- Lagens tillämpningsområde begränsas till att inte omfatta lokal och regional infrastruktur (för biogas) som inte överförs till konsumenter. Bestämmelserna i gasmarknadslagen omfattar inte heller överföring av gas för egen räkning. - Rörledningslagens tillämpningsområde begränsas till att inte omfatta gaser som regleras i gasmarknadslagen.

- Nya definitioner av bland annat gas, gassystem, transmissionsnäts- respektive distributionsnätsoperatör, marknadsaktör, energieffektivitet och lagringsanläggning införs.

- Bestämmelserna i den befintliga lagen om certifiering av vissa naturgasföretag flyttas till den nya gasmarknadslagen, samtidigt som certifieringslagen upphör att gälla.

- Bestämmelserna i 9 kap. naturgaslagen om undantag för större naturgasnät utgår och införs inte i den nya gasmarknadslagen. I stället införs vissa undantag när det gäller krav på åtskillnad och certifiering för vätgassystem.

- Flera befintliga förordningar som rör naturgas samlas i den nya gasmarknadsförordningen.

forts.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

forts Mn § 77

Dnr 2025-591

229

Nya bestämmelser om koncession

- Ei beslutar om koncession för samtliga gasslag enligt gasmarknadslagen. Ei:s beslut kan överklagas till regeringen. Krav på koncession gäller endast transmissionsledningar och anläggningar anslutna till transmissionsledningar. Ei ska kunna ge förhandsbesked huruvida en ledning eller anläggning är koncessionspliktig eller inte.
- Befintligt undantag för ombyggnad av mät- och reglerstation m.fl. behålls.
- Ett nytt undantag för uppförande av en ny station i anslutning till en befintligstation införs.
- Beviljade koncessioner enligt tidigare gällande lagar ska gälla tills vidare.
- Ei föreslås bli kontaktpunkt för gasmarknadens aktörer i frågor om tillstånd (koncession).

Stärkt skydd för gasanvändare:

Nya bestämmelser införs om gasleverantörens information till kunder och bestämmelser om kundskydd vid utfasning av gassystem.

- Gasleverantörer får rätt att ta ut en brytavgift från gasanvändaren endast vid avtal om fast pris.
- Kraven på operatör och gasleverantör skärps i fråga om hur anvisad gasleverantör utses och i fråga om vilken information gasanvändaren ska få.
- Ei får i uppdrag att inrätta ett jämförelseverktyg, gaspriskollen.se.

Skyldigheter för operatörer

- Samtliga transmissionsnäts- och distributionsnätsoperatörer ska med vissa intervaller offentliggöra och lämna in nätutvecklingsplaner till Ei.
- Nya bestämmelser om anslutning av förnybar gas och vissa produktionsanläggningar.
- Krav på att transmissionsnätsoperatörer för vätgas ska certifieras.

Uppdrag till Ei

- Ei får i uppdrag att utreda ett införande av smarta mätare.
- Ei får i uppdrag att utreda frågan om intäktsramsreglering för vätgasaktörer.
- Ei och andra berörda myndigheter föreslås få i uppdrag att utreda frågan om ett organ för tvistelösning inom energimarknaden utom domstol som kan hantera kundtvister och inte bara konsumenttvister.

forts.

forts Mn § 77

Dnr 2025-591

229

Nya bestämmelser i gasmarknadsförordningen, Ei lämnar inga författningsförslag. Gasmarknadsförordningen innehåller bestämmelser om gasföretag, systemansvariga, befogenheter och ansvar för kommissionen, Acer, tillsynsmyndigheterna, Entso för gas och Europeiskt nätverk för operatörer av vätgasnät. Syftet med bestämmelserna är detsamma som för gasmarknadsdirektivet det vill säga att underlätta en ökad användning av förnybara och koldioxid snåla gaser i energisystemet och att möjliggöra en övergång från naturgas till förnybar gas.

Bestämmelserna ger skyldigheter för systemansvariga att på vissa villkor och utifrån icke-diskriminerande och transparenta tariffer tillhandahålla tillträde till överföringssystem eller lagringsanläggningar. I förordningen regleras också åtskillnad, balansregler, certifiering av systemansvariga för överförings- och lagringssystem, utarbetandet av nätföreskrifter och regler för tillträde till inmatning för produktionsanläggningar för förnybar och annan koldioxid snåla gas.

Så påverkas marknaden: Med de förslag som Ei lämnar ges kunderna ökad kunskap och ökade valmöjligheter. Ett regelverk för vätgasmarknaden ger möjlighet för framväxten av en marknad och tydliga spelregler för aktörer. Befintligt regelverk för naturgas anpassas för andra gaser och ger likvärdiga förutsättningar för marknadens aktörer.

Förslagen leder i viss mån till utökad administration för gasleverantörer och operatörer. Ei får utökad tillsyn på många områden och andra tillkommande uppgifter som att fatta beslut om godkännande och undantag.

Myndighetsnämndens beslut

Yttrande: Myndighetsnämnden ställer sig positiv till att förslagen stärker kundernas ställning, ökar transparensen och ger bättre verktyg för att göra hållbara val. Genom att skapa en reglerad och konkurrensutsatt vätgasmarknad stimuleras innovation, investeringar och teknikutveckling inom energisektorn.

Vilka praktiska konsekvenser som lagförslagen får för mindre företag och kommunala aktörer framgår inte. Många av de föreslagna reglerna innebär ökad administration för myndigheter och företag, exempelvis krav på nätutvecklingsplaner, rapportering, certifiering och tillsyn. Vilka resurser som kommer behövas för administrationen har inte analyserats.

Kommunen anser att det är viktigt att lagstiftningen tar hänsyn till lokala förutsättningar, exempelvis glesbygd, småskalighet och befintlig infrastruktur.

Exp
Anslagstavlan
Energimarknadsinspektionen
Berörda handläggare

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande